

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิทยาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพัง ต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การดำรงชีวิตของคนในแต่ละประเทศมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันมากขึ้น มีความร่วมมือในการปฏิบัติภารกิจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมากขึ้น ในขณะเดียวกัน สังคมโลกในยุคปัจจุบัน เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคม ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ นำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษาคุณภาพของการจัดการศึกษา จึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญประการหนึ่ง สำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลกของแต่ละประเทศ ประเทศที่จะอยู่รอดได้ หรือคงความได้เปรียบก็คือประเทศที่มีอำนาจทางความรู้และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งในยุคโลกไร้พรมแดน คนต่างชาติจะเข้ามาทำงาน และประกอบอาชีพในประเทศไทยมากขึ้น ขณะเดียวกันคนไทยก็มีโอกาสไปทำงานและประกอบอาชีพในต่างประเทศมากขึ้นด้วยเช่นกัน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย.2555 : 3) นอกจากนี้ ปัจจุบันจะปรากฏสภาพปัญหาที่คนทั่วโลก ต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ร่วมกันในเรื่องความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม และอุปนิสัยต่าง ๆ ที่เกิดบ่อย ๆ และรุนแรงมากยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อมวลมนุษยชาติโดยทั่วไป สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มว่าคนยุคใหม่จะต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย เป็นสัญญาณเตือนว่าโลกในยุคหน้า จะมีปรากฏการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นเกินกว่าจะคาดคิด ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละประเทศต้องเตรียมคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะและความสามารถในการปรับตัว มีคุณลักษณะสำคัญในการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ได้อย่างรู้เท่าทันสงบ สันติ มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี เหมาะสมและเพียงพอ การจัดหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีความเป็นพลวัต ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาไทยให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีโลกในยุคศตวรรษที่ 21 (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย.2555 : 3)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.2560 : 1) การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและ การพัฒนากำลังคนดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษ ที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.2560 : 16) ระบบการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว นอกจากนี้ระบบการศึกษารองเองก็มีปัญหาหลายประการที่เกิดจากระบบคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา กฎ ระเบียบ และการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสมรวมทั้งการดำเนินการจัดการศึกษาที่ไม่สนองตอบเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ แม้ว่าตลอดระยะเวลาของการพัฒนาการศึกษา จะมีภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาปรากฏให้เห็น แต่ส่วนใหญ่เป็นผลสำเร็จในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.2560 : 67)

ประเทศไทยได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) เพื่อให้การพัฒนาประเทศมีความต่อเนื่องและมีแนวทางที่ชัดเจน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูงภายในปี 2579 ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยที่มีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน มีความเป็นธรรมในสังคม ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในภูมิภาคและโลก ระบบเศรษฐกิจดิจิทัลเข้มแข็งและเติบโตอย่างมีคุณภาพ เศรษฐกิจและสังคมพัฒนาอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระบบการบริหารภาครัฐมีประสิทธิภาพ ทันท่วงที รับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และประชาชนมีส่วนร่วม คนไทยในอนาคตจึงต้องมีศักยภาพและร่วมกันพัฒนาประเทศ สามารถปรับตัวรองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต มีทักษะในการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันต่อ

การเปลี่ยนแปลงภายใต้สังคมแห่งการเรียนรู้ที่คนไทยสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.2560 : 8) จากแนวคิดดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุค ศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล รักความเป็นไทย มีทักษะในการคิด มีทักษะในการแก้ปัญหา มีทักษะด้านเทคโนโลยี มีความคิด สร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร และมีทักษะชีวิต สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ ในระดับที่ไม่ต่ำกว่านักเรียนของนานาชาติ ส่งผลต่อการพัฒนา ประเทศแบบยั่งยืน เป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้คนไทยก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงและ ความก้าวหน้าของโลก มีศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษา ตอนปลาย. 2555 : 6)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นความจำเป็น อย่างรีบด่วนที่จะต้อง เร่งหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาทักษะและ ความสามารถต่าง ๆ ดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อให้เป็นพื้นฐานที่จะเติบโต เป็นคนไทยที่มีความคิดเป็นสากล มีความสามารถในการร่วมมือทำงาน และ แข่งขันกับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้ประเทศไทย ดำรงอยู่ในเวที ระดับนานาชาติได้อย่างรู้เท่าทัน สมศักดิ์ศรี เคียงบ่าเคียงไหล่ ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ ได้รับประโยชน์ใน สิ่งที่ควรจะได้รับ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบ สันติ ถ้อยทีถ้อยอาศัย และช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน โรงเรียนมาตรฐานสากลจึงเป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษาที่สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับ การจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย.2555 : 8) โรงเรียน มาตรฐานสากล (World Class Standard School)" เป็นโรงเรียนในโครงการที่จัดหลักสูตรการเรียน การสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยมีความมุ่งหวังไว้ว่า นักเรียนมีศักยภาพเป็นพลเมืองโลก โดยมี โรงเรียนในโครงการทั่วประเทศรวม 500 กว่าโรงเรียน จะต้องมียุทธศาสตร์คนที่เป็นมาตรฐานผนวกกับ ความเป็นสากล ที่มีการบริหารที่เปี่ยมด้วยด้วยคุณภาพผู้เรียนจะมีศักยภาพเป็นพลโลก (World citizen) มีความยอดเยี่ยมวิชาการ สื่อสารอย่างน้อยสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงาน อย่างสร้างสรรค์ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้โครงการโรงเรียน มาตรฐานสากลเป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่า สากล โดยมีเจตนารมณ์ใน การพัฒนาโรงเรียนให้สามารถจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อันหมายถึง เป็นคนเก่ง คนดี เป็นคนที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและ มีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย ภายใต้บริบทสังคมโลกยุคใหม่ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพและ ความสามารถระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร พึ่งพาตนเองและสมรรถนะ

ในการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของประเทศต้องเป็นไปในทิศทางที่มีคุณค่าต่อตัวผู้เรียน ต่อสังคม ในทางสร้างสรรค์มากขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศให้ดำรงอยู่ในสังคมโลกที่มีการแข่งขันกันสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2563 : 3)

โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งระยะแรกเริ่มดำเนินการนำร่องในปีการศึกษา 2553 จำนวน 500 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 119 โรงเรียน และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 381 โรงเรียน และเมื่อรวมกับระยะที่ 2 ของการดำเนินการ มีโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมจำนวน 720 โรงเรียน ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม จากผลการดำเนินงานด้านหลักสูตรและการเทียบเคียงมาตรฐานสากล พบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่วนหนึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากผู้บริหารโรงเรียนขาดการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพราะองค์กรจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดได้ จำเป็นต้องมีการวางแผนและกำหนดแนวทางให้บุคลากรปฏิบัติอย่างถูกต้อง มีการจัดระบบในการควบคุมและประเมินความก้าวหน้า ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (ตฤณ ศุภโชคอุดมชัย.2557 : 25) และ วรางคณา ผลประเสริฐ (2554 : 9 - 10) พบว่าการจัดการเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร คือ ช่วยให้องค์กรมีกรอบและทิศทางที่ชัดเจน ช่วยให้ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบ ช่วยสร้างความพร้อมให้องค์กรในการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ช่วยสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน ช่วยให้การดำเนินงานเกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ และช่วยให้องค์กรมีมุมมองที่ครอบคลุม โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำในการวางแผนกลยุทธ์และไม่สามารถนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติแล้ว การกำหนดทิศทางการบริหารไม่ชัดเจน ซึ่งจำเป็นที่ผู้บริหารต้องใช้กลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553 : 27) ที่พบว่า ประสิทธิภาพมีความสำคัญในการทำให้เกิดผลในสิ่งที่ควรเกิดขึ้น เพื่อเป็นสิ่งที่ตั้งตามของการพัฒนา ประสิทธิภาพจึงเป็นการดำเนินการให้สามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้อย่างครบถ้วนเหมาะสม และ วรณารถ แสงมณี (2553 : 92) พบว่า ความสำคัญของประสิทธิภาพสถานศึกษาว่า ประสิทธิภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งในศาสตร์ทางการบริหารและสถานศึกษา นับว่าเป็นการตัดสินใจสุดท้ายว่าการบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด สถานศึกษาจะอยู่รอดและมีความมั่นคงจะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ถ้าสถานศึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์จะสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ผู้บริหารที่ไม่วางแผนเชิงกลยุทธ์และไม่สามารถนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมก็ไม่สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ดังที่ ธีระ รุญเจริญ (2550 : 7-8) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความ

การบริหาร สมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จะนำไปสู่การจัดการและบริการสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 3) ได้เสนอประสิทธิผลของสถานศึกษาหรือภาพความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า คุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล 1) ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) 2) จัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class standard) 3) บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) ดังจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจประเมินระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) มีเพียงจำนวน 63 โรงเรียนเท่านั้นที่สามารถบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามผ่านเกณฑ์ OBECQA ได้ ย่อมชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารมีกลยุทธ์ในการใช้ความรู้ความสามารถและศักยภาพในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นผู้นำเหนือผู้นำ สามารถสร้างคนให้เป็นผู้นำตนเอง มีความคิดเชิงบวก นำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย เพื่อให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล และมีความพร้อมสำหรับรับการตรวจประเมินการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand quality award: TQA) ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากวัตถุประสงค์โครงการยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ว่าเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาที่จัดการมัธยมศึกษาและส่งเสริมให้สถานศึกษาที่มีความพร้อมได้พัฒนาสู่มาตรฐานสากล และเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและผู้สำเร็จมัธยมศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเองในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และมีพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนสมัครเข้าโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จึงทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาควรศึกษาแนวทางการบริหารจัดการที่จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการ จากความสำคัญของการบริหารจัดการสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น หากโรงเรียนมัศึกษามีเครื่องมือในการบริหารจัดการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลก็จะส่งผลให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัยขึ้นที่มีความเหมาะสมตามบริบทเชิงพื้นที่และเป็นไปได้กับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยผลการวิจัยจะเป็นจะเป็นข้อมูลและแนวทางให้กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา นำไปพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในการใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียน

มาตรฐานสากลเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามบริบทเชิงพื้นที่ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย อยู่ในระดับใดและประกอบด้วยองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ใดบ้าง
2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ควรเป็นอย่างไร
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัยเป็นอย่างไร
4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ที่สร้างขึ้น มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะประกอบด้วย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ระยะเวลาในการศึกษาและการพัฒนาได้ดำเนินการระหว่างปีการศึกษา 2561 - 2562 รวมเป็นเวลา 2 ปี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอขอบเขตการวิจัยในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัยและการศึกษาโดยวิธีศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ขอบเขตแหล่งข้อมูล

2.1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล ตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา แนวคิดการจัดการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา แนวคิดทฤษฎีประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา แนวคิดการดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากล แนวคิดการบริหารจัดการระบบคุณภาพในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล แนวคิด เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award :TOA) และรางวัลคุณภาพ OBECQA รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของสำนัก บริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553) ,สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2554), ราตรี ศรีไพรวรรณ (2555) ,วิไลพรรณ เสรีวัฒน์. (2555) ,มนต์ชัย ปาณรูป (2557) ,ชนิดตา ปุยาม (2558) ,ศราวุธ คำแก้ว (2559) ,อุดม ชูสิววรรณ(2559) ,สุริยา ชินณะพงศ์ (2560) ,วราวุฒิ พลตรี(2560) ,พรศักดิ์ ทิพย์วงษ์ทอง (2560) ,พรทิพย์ อุปถัมภ์ (2561) ,Bauerly Kopel (1997) ,Detmann (2004) และแนวคิดการ บริหารจัดการด้วยวัฏจักรคุณภาพ PDCA แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ และบริบทโรงเรียนหนอง พอกวิทยาลัย ได้กรอบแนวคิดในงานวิจัย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) กล ยุทธ์ 3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์

2.1.2 ผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล จำนวน 9 คน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1) ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา หรือ อดีตผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีประสบการณ์ โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล
- 2) อาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการการบริหารสถานศึกษา โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการบริหาร การศึกษาหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการการบริหาร สถานศึกษา โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการ บริหารการศึกษาและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- 4) ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ ที่เป็นคณะกรรมการประเมินโครงการ มาตรฐานสากล ที่พัฒนาอย่างเข้มข้น (Intensive School) เพื่อเป็นต้นแบบการบริหารจัดการด้วยระบบ คุณภาพหรือเป็นคณะกรรมการนิเทศติดตามและเป็นพี่เลี้ยง (Coaching Team) โครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล ระดับเขตพื้นที่

2.2 ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวม 392 คน ได้แก่

2.2.1 รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามโครงสร้างการบริหารโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน (ภาคผนวก ก หน้า 301 -304)

2.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นบุคลากรภายนอกโรงเรียน จำนวน 12 คน (ไม่รวม ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู) (ภาคผนวก ก หน้า 301 -304)

2.2.3 ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 350 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิและแต่ละชั้นภูมิสุ่มอย่างง่าย (Stratified Random Sampling)

3. ขอบเขตตัวแปร

3.1 องค์ประกอบรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

3.2 สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

1.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.3 การสร้างคู่มือ และประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปการณ์บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

2. ขอบเขตแหล่งข้อมูล

2.1 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1) ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา หรือ อดีตผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีประสบการณ์ โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล
- 2) อาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการการบริหารสถานศึกษา โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหาร การศึกษาหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหาร สถานศึกษา โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการ บริหารการศึกษาและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- 4) ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ ที่เป็นคณะกรรมการประเมินโครงการ มาตรฐานสากล ที่พัฒนาอย่างเข้มข้น (Intensive School) เพื่อเป็นต้นแบบการบริหารจัดการด้วยระบบ คุณภาพหรือเป็นคณะกรรมการนิเทศติดตามและเป็นพี่เลี้ยง (Coaching Team) โครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล ระดับเขตพื้นที่ (หน้า 289)

2.2 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 9 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2.3 ผู้ให้ข้อมูล ในการประเมินความเหมาะสมของคู่มือ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (หน้า 306 -309) โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

3. ขอบเขตตัวแปร

3.1 ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐาน โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

3.2 ความเหมาะสมของคู่มือการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐาน โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐาน โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวม 394 คน ได้แก่

1. รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามโครงสร้างการบริหารโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ปีการศึกษา 2562 จำนวน 32 คน (ภาคผนวก ก หน้า 301 -304)

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นบุคลากรภายนอกโรงเรียน จำนวน 12 คน (ไม่รวม ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู) (ภาคผนวก ก หน้า 301 -304)

3. ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ปีการศึกษา 2562 จำนวน 350 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิและแต่ละชั้นภูมิสุ่มอย่างง่าย (Stratified Random Sampling)

3. ขอบเขตตัวแปร

ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียน มาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านคุณภาพด้านคุณลักษณะผู้เรียน 1) เป็นเลิศวิชาการ 2) สื่อสารได้อย่างน้อย สองภาษา 3) ล้ำหน้าทางความคิด 4) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ 5) ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

2) ด้านคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 1) คุณภาพวิชาการ 2) คุณภาพของครู 3) การวิจัยและพัฒนา

3) คุณภาพด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ประกอบด้วย 1) คุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน 2) ระบบการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ 3) ปัจจัยพื้นฐาน 4) เครือข่ายร่วมพัฒนา

4) ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐาน โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐาน โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ประเมินว่ารูปแบบ มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับใด

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล ปีการศึกษา 2562 จำนวน 32 คน (ภาคผนวก ก หน้า 301 -304)

3. ขอบเขตตัวแปร ผลการประเมิน ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐาน โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง โรงเรียนที่มีการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน และการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับเดียวกับมาตรฐานสากลหรือ มาตรฐานของประเทศชั้นนำที่มีคุณภาพการศึกษาสูง โดยมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ เป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกัน รับผิดชอบต่อสังคมโลก

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของ โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย หมายถึง กรอบแนวคิด แบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบของการบริหารด้วยระบบคุณภาพ ตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน หนองพอกวิทยาลัย ระบบบริหารจัดการระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand quality award: TQA) ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบ 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการและ 7) ผลลัพธ์ดังรายละเอียดดังนี้

1) การนำองค์กร หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับวิธีการที่ผู้บริหารโรงเรียนขึ้นำการ กำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยม ผลการดำเนินการที่คาดหวังของโรงเรียนของผู้นำระดับสูงรวมทั้งระบบ ธรรมชาติของโรงเรียน และการดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมกฎหมาย และความรับผิดชอบต่อชุมชน วิธีการที่ผู้นำระดับสูงสื่อสารกับบุคลากร การพัฒนาผู้นำในอนาคต การวัดผลการดำเนินงานในระดับ องค์กรและการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่มีจริยธรรม และวิธีปฏิบัติที่แสดงถึงความ เป็นพลเมืองดี

2) กลยุทธ์ หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดทำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และ แผนปฏิบัติการของโรงเรียน การถ่ายทอดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ การจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอที่จะทำให้แผนปฏิบัติการบรรลุผลสำเร็จ การจะปรับเปลี่ยนแผนเมื่อ สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงวิธีการวัดความสำเร็จ และการรักษาความยั่งยืนของโรงเรียน ในระยะยาว

3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการสร้างความผูกพัน กับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อความสำเร็จด้านการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในและ ครอบคลุมวิธีการสร้างวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมถึงวิธีการที่โรงเรียนรับฟัง ความคิดเห็น ความต้องการของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และใช้สารสนเทศนี้เพื่อปรับปรุงและ ค้นหาโอกาสในการสร้างนวัตกรรม

4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการเลือกรวบรวม วิเคราะห์ จัดการและปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และสินทรัพย์ทางความรู้ และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการทบทวนผลการดำเนินการ และใช้ผลการทบทวนในการปรับปรุงผลการดำเนินการ เพื่อผลักดันให้เกิดการปรับปรุงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการดำเนินงาน และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของโรงเรียน

5) บุคลากร หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับความผูกพัน การพัฒนาและการจัดการบุคลากร เพื่อให้มีการใช้ศักยภาพของบุคลากรอย่างเต็มที่ และสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับพันธกิจ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการโดยรวมของโรงเรียนรวมถึงการประเมินขีดความสามารถและอัตรากำลัง และการสร้างสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานที่จะก่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดี

6) การปฏิบัติการ หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำหนดสมรรถนะหลักและระบบงาน และการออกแบบการจัดการ และปรับปรุงกระบวนการที่สำคัญเพื่อนำระบบงานไปใช้สร้างคุณค่าให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและโรงเรียนประสบความสำเร็จ รวมทั้งการเตรียมพร้อมต่อภาวะฉุกเฉิน

7) ผลลัพธ์ หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน และการปรับปรุงในด้านที่สำคัญ ได้แก่ ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลลัพธ์ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลลัพธ์ด้านงบประมาณและการเงิน ผลลัพธ์ด้าน บุคลากร ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลของกระบวนการ ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร นอกจากนี้ยังเป็นการตรวจประเมินระดับผลการดำเนินการ เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนและสถาบันการศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาและบริการในลักษณะเดียวกัน โดยจะแสดงข้อมูลสำคัญของระดับ แนวโน้ม ผลิตภาพ ประสิทธิภาพ ในรอบเวลาของการดำเนินงานของโรงเรียนในปัจจุบัน ผลลัพธ์ที่ได้จากการตรวจประเมินจะเป็นสารสนเทศ ตัวชี้วัดความก้าวหน้า เพื่อประเมินปรับปรุงกระบวนการจัดการศึกษาและบริการ โดยมีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันกับกลยุทธ์ของโรงเรียน

ประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง ผลสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามภาพความสำเร็จโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้แก่

1. ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen)

1) เป็นเลิศทางวิชาการ คือ มีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี รอบรู้ภาษา ข้อมูล และทัศนภาพมีผลการเรียนดี เป็นที่ยอมรับระดับนานาชาติ มีความถนัดหรือความสามารถเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือระดับสูงทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ

2) สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ มีทักษะการสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ มีทักษะการ

เลือกใช้วิธีการและเครื่องมือเพื่อการสื่อสาร มีประสิทธิภาพใช้ภาษาสื่อสารได้ดีทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น มีความสามารถเป็นที่ยอมรับจากสถาบันทางภาษาต่าง ๆ

3) ล้ำหน้าทางความคิด คือ มีความใฝ่รู้สร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง คิดได้ในระดับสูงมีเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ ไคร์ครวญ วิจาร์ณ สังเคราะห์และประเมินค่า กล้านำเสนอความคิดที่สร้างสรรค์และแตกต่าง สามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี แก้ปัญหาจัดการกับความซับซ้อนได้

4) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ คือ สามารถจัดลำดับความสำคัญวางแผน และบริหารจัดการสู่ผลสำเร็จ สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ออกแบบสร้างสรรค์งานสื่อสารนำเสนอเผยแพร่ มีผลงานออกแบบสร้างสรรค์ ประดิษฐ์คิดค้นนำเสนอเผยแพร่ได้อย่างกว้างขวาง สามารถผลิตผลงานที่เหมาะสมมีคุณภาพสูง

5) ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก คือ มีความตระหนักรู้สภาวะการณ์ของโลก (Global Awareness) สามารถเรียนรู้ และจัดการกับความซับซ้อนคลุมเครือมีความรู้เข้าใจและตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยและของนานาชาติ

2. การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard)

1) ด้านคุณภาพวิชาการ คือ การพัฒนาหลักสูตรรูปแบบและวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นความแตกต่างตามศักยภาพของผู้เรียน

2) ด้านคุณภาพของครู คือ ครูได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่เหมาะสมหลากหลายอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

3) ด้านการวิจัยและพัฒนา คือ การดำเนินการจัดทำวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อใช้ผลการวิจัยในการยกระดับคุณภาพการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล

3. บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management)

1) ด้านคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากล

2) ด้านระบบการบริหารจัดการ คือ โรงเรียนยกระดับคุณภาพขึ้นสู่มาตรฐานสากลเป็นโรงเรียนยุคใหม่ที่จัดการศึกษาแบบองค์รวม และบูรณาการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม ศาสนา และการเมืองเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

3) ด้านปัจจัยพื้นฐาน คือ โรงเรียนมีสื่ออุปกรณ์เครื่องมือนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่เหมาะสม และปรับประยุกต์ใช้ได้ทันต่อการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก

4) ด้านเครือข่ายร่วมพัฒนา คือ โรงเรียนมีภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้และร่วมพัฒนากับสถานศึกษาระดับท้องถิ่นระดับภูมิภาคระดับประเทศและระหว่างประเทศ

ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย หมายถึง ผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ได้แก่

ด้านที่ 1 คุณภาพด้านคุณลักษณะผู้เรียน 1) เป็นเลิศวิชาการ 2) สื่อสารได้อย่างน้อยสองภาษา 3) ล้ำหน้าทางความคิด 4) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ 5) ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย

ด้านที่ 2 คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 1) คุณภาพวิชาการ 2) คุณภาพของครู 3) การวิจัยและพัฒนา

ด้านที่ 3 คุณภาพด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) คุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน 2) ระบบการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ 3) ปัจจัยพื้นฐาน 4) เครือข่ายร่วมพัฒนา

ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย หมายถึง ระดับความรู้สึกหรือความคิดเห็น ความชอบใจ ของของ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อการดำเนินงาน รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัยใน 4 ด้าน ดังนี้

ความถูกต้องของรูปแบบ หมายถึง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย มีเนื้อหาเป็นไปตามทฤษฎีและหลักวิชาการ

ความเหมาะสมของรูปแบบ หมายถึง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนได้

ความเป็นไปได้ของรูปแบบ หมายถึง ความสามารถในการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย ไปใช้ได้จริงในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน

ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ หมายถึงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญของการวิจัย ดังนี้

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย
2. ได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัยตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากล
3. นักเรียนของโรงเรียนหนองพอกวิทยาลัยได้รับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากล อย่างเต็มศักยภาพ
4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานในสังกัด ตามมาตรฐานโรงเรียนมาตรฐานสากลและประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่นได้ตามความเหมาะสมตามบริบทเชิงพื้นที่